

של מעלה בְּגִין דְּהֹוָה מֶלֶךְ דְּבָשָׁן, דְּכָל מֶלֶכִי עַלְמָא, לֹא יִכְלֵין לְאֲנָחָא קָרְבָּא בֵּיה, בְּגִין תַּוקְפָּא דְּבָשָׁן כִּי עֹז הִיא מֶלֶךְ הַבָּשָׁן שֶׁכָּל מֶלֶכי הָעוֹלָם לֹא הִיוֹן יִכּוֹלִים לְהַלְּחָם עִימָו מִשּׁוּם כָּוחֵו של הַבָּשָׁן. **וְאַתָּא מֹשֶׁה, וְאֲנָחָה בֵּיה קָרְבָּא** וּבָא מֹשֶׁה רַבְינוּ וַעֲשָׂה אֲתָתוֹ מְלָחָמָה.

בטעונים של מוֹאָב הִיא בְּסִיחוֹן

סִיחוֹן: סִיחָא דְּמַדְבָּרָא הָוָה סִיחוֹן שָׁמוֹ הִיא סִיחוֹן לְפִי שְׁהִיא דּוֹמָה לְסִיחָה הַמְּדָבָר. וְרַחַצְנוֹ דְּמוֹאָב עַלְיהָ הָוָה וּבְטֻחָונָם של מוֹאָב הִיא עַלְיוֹ. **כִּי אַרְנוֹן גָּבוֹל מֹאָב בֵּין מֹאָב וּבֵין הַאֲמֹרִי** וְהָם הִיוֹן מַעֲלִים לוֹ מִסְּשִׁימָרוֹן עַלְיהָם.

בשעה שהחריבו יִשְׂרָאֵל את עיר סִיחוֹן יָצָא כְּרוֹז בְּמַלְכוֹת שָׁמִים

תְּאַחֲרֵי בא וּרְאָה בְּשַׁעַת אַחֲרֵיבּוּ יִשְׂרָאֵל קְרַתָּא דְּסִיחוֹן בשעה שהחריבו יִשְׂרָאֵל את עיר סִיחוֹן, **כְּרוֹזָא אַתְּעָבָר בְּמֶלֶכֶו דְּשָׁמְרִיא** כְּרוֹז עַבְרָה בְּמַלְכוֹת שָׁמִים בֵּין שְׁרֵי שְׁבָעִים אַוּמָות, **אַתְּכַנְּשֹׁו גְּבָרִין שְׁלַטְנִין עַל שְׁאָר עַמִּין, וְתַחַמְוֹן מֶלֶכֶו דְּאֲמֹרָא הַיִּד אַתְּחַרְבָּ בְּמֶלֶכֶו** התאספו הגבוריים המושלים על שאר האומות ותראו מלכוֹת האמורִי אֵיךְ נִחרְבָּה מֶלֶכְתוֹ.

כל השרים של שבעים האומות התאספו להחזיר מלכות האמורִי

בְּהַהְיָה שְׁעֵתָא, בְּלֹ אַינּוֹן שְׁלַטְגִּין דְהָוו מִמְּנָן עַל שְׁבֻעָם מִין אֶתְכְּנָשׂוֹ, וְבָעוֹ לְאַהֲרֹן מִלְכָו לְיוֹשָׁנָה

באותה השעה כל אומות השרים של מעלה הממוניים על השבעים אומות התאספו ורצו להחזיר מלכות האמורִי ליוושנה. **בַּיּוֹן דְּחַמּוֹ תְּקִפָּא דְּמִשָּׁה,** אַהֲרֹן לְאַחֲרֹא כיוון שראו כוחו של משה חזרו לאחוריהם. **הַקָּדָא הוּא דְּכַתִּיב** זה שכתוב, (במדבר כא) **עַל בֵּן יַאֲמָרוּ הַפּוֹשְׁלִים בָּאוּ חַשְׁבּוֹן** וממי הם המושלים האלה, **אַינּוֹן שְׁלַטְגִּין מִמְּנָן עַלְיָהוּ דְּאֶתְכְּנָשׂוֹ** וְהַוּ אָמְרִי בָּאוּ חַשְׁבּוֹן אלו שרי אומות של מעלה שנאספו ואמרו בוואו חשבון **מִאֵן הוּא דִין דְּחַרְבֵּב לְהָ.** **תְּבִנָה וְתִבְוֹנָן כְּדַבְּקָדְמִיתָא,** וְתִּתְחַדֵּר מִלְכָו לְיוֹשָׁנָה מי הוא שהחריב לה תבנה ותוכנן כבתחילה ותחזור המלכות ליוושנה.

כשראו את גבורתו של משה אמרו כי אש יצאה ממחובן **פְּדָחָמוֹ גְּבוּרָתָא דְּמִשָּׁה,** וְשְׁלַחְזָבָא דְּמִלְבָגָן, אמרו כי שראו את גבורתו של משה ואת שלחת מלכות שמים אמרו **בַּי אַשׁ יַצָּא** מהשְׁבּוֹן לְהָבָה מִקְרִית סִיחֹן. **בַּיּוֹן דְּכַתִּיב מַחַשְׁבּוֹן,** **אַפְּמָאי מִקְרִית סִיחֹן** ויש לשאול כיון שכתבו שיוצאה אש ממחובן ומה הוסיף עוד להבה מקרית סיחון. **דְּהָא קִרְית סִיחֹן חַשְׁבּוֹן הָוה,** דְּכַתִּיב

והרי קריית סיכון היא הייתה חשבון כמו שכתוב **כִּי חַשְׁבּוֹן עִיר סִיחּוֹן מֶלֶךְ האמָרִי.**

עם ישראל בכוחו של משה רבנו החריבו הכל **אֵלָא, שָׁלַחְוֹבָא דְמֶלֶכְוּ שְׁמֵיא נִפְקָה, וְחַרְבֵּבָא כֹּלָא** אלא שהבאת מלכות שמים יעצה והחריבה הכל עד שלא נשאר לחיצונים אחיזה כלל. **בְּשַׁעַת אֲדִינָה אָמְרוּ תְּבִנָה וְתְבֹונָה עִיר סִיחּוֹן סְתִּים, וְלֹא אָמְרוּ חַשְׁבּוֹן** בשעה שאמרו תבנה ותוכון עיר סיכון ולא הוכירו שהיא חשבון, **דְחַשְׁיבָו דְבָגִין כֵּד יְתַבְּגִי לְמוֹתָבָא דְאָמָרָה** זה היה משום שחושו שם לא יזכירו את שם העיר שהיא חשבון יוכלו לבנות שוב את העיר שתהייה לישיבת האמוראים, **כְּדִין אֲתִיבוּ וְאָמְרוּ, לֹא יְכִילֵנָא. מַאי טֻמָּא** ושוב חזרו בהם ואמרו אין אלו יכולים לבנותה ומה הטעם. **בְּגִין דְּכָל אֲרָחִין וְשְׁבִילִין אָסְתָּתָמו בְּתִקְפָּא דְרַב עַלְּאָה דְלָהּוֹן** לפי שכל הדריכים והשbulkים נסתמו בכוחו הגדל של הרוב הגדל של עם ישראל שהוא משה רבנו ולא נשאר להם אחיזה להתחילה לבנותה. **אֵי נְהָדר וְגִימָא וְנְדָבָר חַשְׁבּוֹן דְתְבִנָה, הָא אֵש יְצָאָה מְחַשְׁבּוֹן** אם נחזר ונזכיר שחשבון תבנה זה אי אפשר שהרי אש יעצה מחשבון. **אֵי נְהָדר וְגִימָא (סתם) קְרִיתָה סִיחּוֹן, הָא לְהָבָה יְצָאָה מְקִרִיתָה סִיחּוֹן** ואם נחזר ונאמר רק שנבנתה את העיר סיכון בלי להזכיר שהיא חשבון גם אין אלו יכולים לבנותה כי יעצה להבה מקרית סיכון **וְאֵי בֵּין דְהָהִיא שָׁלַחְוֹבָא דְאִשָּׂא שְׁרִיאָה תִּפְנַז עַלְּהָרָה,**

ליית מאן דיבכילד לה לאחררא לה ליושנה, דהא מכל סטריין לית לנו רשות ובודאי כיון שלhabת האש שורה שם עליה אין מי שיבול להחוירה ליושנה כי מכל העדרים אין לנו רשות עוד לאחزو בה.

מוֹאָב סמכו עַל עֲוֹג שָׁנָה רֵג וִפְחָדו מִעֵם יִשְׂרָאֵל יוֹתֶר מִהְמָוֹת

מִפְּאָן וְלִהְלָאָה אֹוי לְךָ מוֹאָב ומה הטעם **דַּהֲאָה הַהְוָא דְּהֻזָּה**
מְגַנֵּן עַלְךָ אַתְּ בָּר כיון שעוג שהייתה סומך עליו שייהי מגן לך נשבר.
וּבְגִינֵּן כֵּד מוֹאָב כִּיּוֹן דְּחָמָנוּ דְּמְגַנֵּן דְּלְהֹזָן אַתְּ בָּר כְּדִין ולכן
 כיון שראו מוֹאָב שהמגן שלהם נשבר אז כתוב **וַיִּגְרַר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם**
מְאָד. מַאֲיִ מְאָד מהו מאד, **יִתֵּיר מִמְוֹתָא** שפחדו מהם יותר מפחד
 המות.

העמים ראו שעם יִשְׂרָאֵל שולט למעלה ולמטה ותפסו את מקומו של עשו
כִּי רַב הָוָא. דַּהֲאָה כְּדִין אִיהָוָה הַוָּה רַב מה שאמר בלק על יִשְׂרָאֵל
 "כי رب הוא" היינו כי נעשו יִשְׂרָאֵל רב, **וַרְבָּה הַוָּה זָעִיר** ועשיו שהיה עד עתה
רב נעשה קטן, דְּכַתִּיב כמו שכתו על עשו (עובדיה א) **הַגָּה קָטָן נִתְתִּיד**
בָּגָזִים. וּיְשָׂרָאֵל הַוָּה רַב בְּאַתָּר עָשָׂו, דְּכַתִּיב בֵּיהֶה וַרְבָּה
 וִישָׂרָאֵל עבשו היה רב במקום עשו שהיה עד עתה רב ונתקיים מה שנאמר לרבקה אימנו
 "ורב יעבד עיר". **מַאֲיִ טַעַמָּא** ומה הטעם שאמרו שיִשְׂרָאֵל רב הוא. **בְּגִינֵּן**
דְּחָמָנוּ דְּשַׁלְטוּ יִשְׂרָאֵל, עַילָּא וִתְּתָא. דְּכַתִּיב לפי שראו שעם